

ADVIESRAAD
GEMEENTE ZUIDPLAS

College van B&W Gemeente Zuidplas
T.a.v. wethouder D.B. van Woudenberg
Postbus 100
2910 AC Nieuwerkerk aan den IJssel

Datum: 10 juli 2017

Onderwerp: Voorlopig advies over Kadernota Onderwijs 2017-2021 Zuidplas en Nota
Voorschoolse Voorzieningen Zuidplas.

Geachte College,

Hierbij brengt de Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas (verder te noemen de Adviesraad) u een voorlopig advies uit over de Kadernota Onderwijs 2017-2021 Gemeente Zuidplas en de nota Voorschoolse Voorzieningen Gemeente Zuidplas. Zoals afgesproken zullen wij later een definitief advies uitbrengen.

Algemeen

Reeds eerder hebben wij geadviseerd over de startnotitie onderwijsbeleid met betrekking tot de versies van 27-07-2016 en 20-12-2016. De Kadernota onderwijs geeft op een andere wijze weer wat in de startnotitie is beschreven. Met 'highlights' en "essenties in kaders weergegeven" is de Kadernota bedoeld als overzichtelijk kader van ambities uit de startnotitie.

De startnotitie van december 2016 ging vergezeld van een helder uitvoeringsprogramma en een financieel kader. De Adviesraad ziet het uitvoeringsprogramma en het financiële kader liever duidelijk bij de nota gevoegd. Blijven alle deeldoelstellingen vanuit de startnotitie van kracht? Kadernota en startnotitie zijn in zekere mate "dubbelop". Naast elkaar gelegd blijken echter ambities uit de startnotitie niet helemaal een-op-een terug te vinden in de Kadernota.

Waar zijn bijvoorbeeld uit de startnotitie de ambities gebleven met betrekking tot de taalklas voor kinderen van statushouders? En wat is het plan met betrekking tot de ambitie "elk kind heeft een zwemdiploma"?

In de Kadernota is beschreven dat de startnotitie integraal deel uit maakt van de kadernota. Hiermee is ook ons eerder uitgebracht advies over deze startnotitie integraal onderdeel van het adviestraject geworden. Voor de volledigheid is ons advies omtrent de startnotitie als bijlage toegevoegd.

Reacties per onderdeel van de Kadernota

Reactie op de inleiding en het samenhangend onderwijsbeleid:

- Zowel in de inleiding als in het hoofdstuk over samenhangend onderwijsbeleid ondersteunen we wel uw ambities.
Maar waar voor de gemeente de werkelijke taken en verantwoordelijkheden liggen is zo niet helder. Verplichtingen vanuit Landelijk Overheidsbeleid, verantwoordelijkheden en taken van schoolbesturen, taken, rollen en ambities van gemeentelijk beleid zijn zo moeilijk te onderscheiden.
U stelt terecht, dat veel onderwerpen gezamenlijk opgepakt moeten worden, maar daar blijft het dan bij. Ons advies is om, eventueel in een tabel, duidelijk aan te geven waar en wat het verschil is in de rol voor de gemeente als (wettelijk) verantwoordelijke en als stimulator.

Reactie op de voorschoolse voorziening:

- Op dit onderdeel is de aparte Nota Voorschoolse Voorzieningen, een aparte verklarende bijlage en een onderzoeksrapport toegevoegd.
De Adviesraad heeft op voorhand wel enkele vragen bij deze nota en de bijlagen.
Er is wel leerplicht en geen 'voorschoolplicht'. Natuurlijk zal een voorschoolse voorziening ontwikkeling van kinderen kunnen stimuleren, maar dreigt er niet een sfeer van "drang" en "dwang" te ontstaan vanuit uw nota? En kan het geografisch gezien ook niet lastig zijn op grond van geloofsovertuiging je kind deel te laten nemen aan een voorschoolse voorziening in de buurt? Zijn vraagstellingen van deze aard ook in het onderzoek meegenomen?
- Het onderzoeksrapport start met het aangeven van het belang van het stimuleren van de ontwikkeling op jonge leeftijd. Dat is op zich prima. De adviesraad onderschrijft de meerwaarde die voorschoolse voorzieningen kunnen hebben. Maar hoe kijkt u aan tegen de stellingen in het onderzoek dat vroeg signaleren en preventie bijdraagt aan het beperken van hoge kosten in de toekomst, dat preventie goedkoper is dan maatwerk?
Overigens gaat het niet om geld alleen, maar om optimale ontplooiingskansen en het welbevinden van onze kinderen en hun ouders wat niet per se afhankelijk is van deelname aan een voorschoolse voorziening
- Verder vragen wij ons sterk af hoe betrouwbaar het onderzoek is. Professionals reageren vanuit een ander perspectief dan ouders en hebben ook een ander belang. En van de 355 kinderen die geen gebruik maken van de voorzieningen is slechts van 3 ouders uit deze groep een reactie. Dat beperkt o.i. de waarde van het onderzoek.

Reactie op Integrale Kind Centra/Brede school

- In een eerder advies hebben we duidelijkheid gevraagd omtrent de ontwikkeling van Integrale Kind Centra's (IKC's). IKC's lijken de voorkeur te hebben. Ook wordt de mogelijkheid van concurrentie benoemd. Het is duidelijk dat u in contact bent hierover met de schoolbesturen. Nog meer dan nu kan in beleid uitgesproken worden als gemeente de voorkeur te hebben voor het inrichten van IKC's. Dan zien wij ook graag welke concrete stimulerende maatregelen genomen worden en welke concrete effecten u van IKC's verwacht.
- Op deze plaats willen wij nogmaals specifieke aandacht vragen voor huiswerkbegeleiding zoals nu verzorgd wordt door Welzijn Zuidplas. In het kader van jeugdarmoedebeleid hebben wij al geadviseerd die mogelijkheid uit te breiden ook naar alle woonkernen. Ook kosten voor examentraining en specifieke bijlessen zien wij in dit verband graag vergoed.

Reactie op goede schoolgebouwen en duurzaamheid:

- Op dit onderdeel volgt later nog een aparte nota. Onze reactie zullen we dan ook beperkt houden. In de Kadernota is niet echt helder waar de financiële verantwoordelijkheden liggen. Er wordt bijvoorbeeld een onderscheid gemaakt tussen onderhoud en groot-onderhoud. Helderheid op dit onderdeel voor wat betreft de verplichtingen met daarbij de volledige financiële kaders zien we graag in het Strategisch Huisvestingsplan, het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en de Meerjaren Onderhoudsplanning (MOP) terug.
- Bijzonder vinden wij de opvattingen omtrent duurzaamheid die zowel over gebouwensituaties gaan als over thema's zoals anti-pestprogramma's en gezonde school. De thema's vanuit het actieplan preventief jeugdbeleid verdienen o.i. een andere plek. In de startnotitie zijn deze onderwerpen terug te vinden bij ambitie 3: naadloze aansluiting onderwijs en jeugdhulp.
- Wat betreft verkeersveiligheid vragen wij ook om veilige aanrijroutes en met betrekking tot het openbaar vervoer veilige mogelijkheden voor in- en uitstappen.

Reactie op het onderwijsaanbod:

- Een breder onderwijsaanbod kan er ook voor zorgen dat jongeren minder deel hoeven te nemen aan het verkeer op langere routes.
- De voortdurende aandacht voor uitbreiding van het onderwijsaanbod past bij onze eerdere advisering. Het verkrijgen van onderbouwklassen VMBO binnen de gemeentegrenzen van Zuidplas is aantrekkelijk. Het is voor zeker de jonge leerling prettiger als die dichterbij huis naar school kan. Het is veiliger, aangenamer, er blijft meer tijd over voor deelname aan verenigingsactiviteiten en het maken van huiswerk. En minder kwetsbaar maakt meer weerbaar.

Reactie op een leven lang leren:

- In de Kadernota worden drie actiepunten benoemd.
- Wat betreft het actiepunt stimuleren dat jongeren naar school gaan of werken hebben wij de volgende vragen:
Wij zijn benieuwd hoe effectief de leerplicht door de gemeente gehandhaafd wordt.
Wat werk betreft zijn wij uiteraard benieuwd naar de resultaten van het "Werkplein".
- Het tweede actiepunt betreft voldoende leer-/werkbanen en stageplekken
Wij zijn benieuwd hoe het gaat met de in de startnotitie opgenomen actiepunten bij dit onderwerp. Actiepunten die in 2016 zijn geformuleerd en/of qua uitvoering al gestart zijn. Daarop hebben wij de volgende vragen:
Hoe staat het met het lokale plan van aanpak "op weg naar werk"?
Hoe verloopt de doorontwikkeling van de pilot bedrijvenproeverij?
Gaat de beoogde stagepool Zuidplas inderdaad van start in 2018?
Is er al of komt er een "werkvoucher Zuidplas".
Wat is er te melden over het "leer-werkbedrijf"?
Verder zijn er nog twee ambities geformuleerd onder het kopje "Een leven lang leren" waarvan de uitvoering gestart is. Wij zijn benieuwd naar de voortgang daarvan.
- Het derde actiepunt met betrekking tot het stimuleren van volwassenen om zich te blijven ontwikkelen zien wij graag concreet uitgewerkt. Specifieke aandacht vragen wij hierbij voor mensen in een achterstandssituatie.

Reactie op financiën:

- Er zijn thans twee deelnota's gereed in de Kadernota. Deze deelnota's zijn voorzien van een financiële paragraaf. Voor de uitvoering van de ambities op andere beleidsterreinen zonder deelnota ontbreekt echter het financiële kader. Dat zal toch ook afdoende moeten zijn om de gewenste resultaten te behalen.

Enkele specifieke reacties:

- In de Kadernota worden vele vaak nogal algemene uitgangspunten geformuleerd. Uitgangspunten die bijvoorbeeld landelijk geldend zijn, of voor zich spreken. Wij willen allen dat een kind in een betrouwbare opvoedingssituatie verkeert en goed onderwijs krijgt. In de gehele Kadernota komt de rol van ouders echter betrekkelijk weinig aan bod.
- Positief is dat u voortdurend het overleg zoekt met het werkveld en de lokale adviesraden.

Onze adviezen:

- De ambitie met betrekking tot de taalklas voor kinderen van statushouder opnemen in de Kadernota.
- Een duidelijk overzicht van verantwoordelijkheden per bestuurlijke entiteit in een tabel of overzicht toevoegen.
- Een duidelijke financiële onderbouwing van de gehele Kadernota opstellen net zoals in de deelnota's Voorschoolse Voorzieningen en Strategisch Huisvestingsplan.
- Met betrekking tot de voorschoolse voorzieningen aangeven hoe de gemeente stimulerend te werk wil gaan naar de doelgroep 'geen-gebruik' maar dan op basis van een goede analyse waarom deze groep geen gebruik maakt van de voorzieningen.
- Verzorg een optimale helderheid wat betreft de kosten voor ouders met betrekking tot voorschoolse voorzieningen. Wat is de maximumgrens voor eigen bijdrage en welke bijzondere bijstand komt er voor minima-groepen.
- Geef onderwerpen vanuit het aandachtsgebied relatie onderwijs en jeugdhulp een aparte plek in de nota.
- Verzorg regelmatig een voortgangsrapportage op de uitgezette acties per ambitie en de behaalde resultaten.
- In onze reacties per onderdeel op de Kadernota hebben wij vragen geformuleerd en uitwerkingen gevraagd.
Wij adviseren u om onze reacties en voorstellen in uw beleidsnota op te nemen.

Tot slot, aangezien het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs 2017-2032 niet bijgevoegd is, kunnen wij hier verder geen advies over geven.

Voorlopig advies over de Kadernota Onderwijs 2017-2021 Gemeente Zuidplas:

De Adviesraad gaf u eerder een positief advies over de startnotie. De Kadernota vinden wij niet een grote stap voorwaarts met betrekking tot het realiseren van eerder geformuleerde ambities. De nota geeft wel de mogelijkheid op onderdelen te komen tot meer reacties en vragen. Graag zien wij daarop uw antwoorden of standpunten alvorens een definitief advies te verstrekken. Verder hebben we aan aantal duidelijke adviezen benoemd die wij in beleid en uitvoering gerealiseerd zouden willen zien.

De Adviesraad ziet uw reactie met belangstelling tegemoet en zal in augustus 2017 een definitief advies afgeven.

Met vriendelijke groet

W. Penninga
(voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas)

